

1

1924-2024

Институт за јавно здравје на Република Северна Македонија
Instituti i Shëndetit Publik i Republikës së Maqedonisë së Veriut
Institute for Public Health of the Republic of North Macedonia

Светски ден на дебелината

4 март 2024

ДА ЗБОРУВАМЕ ЗА
ДЕТСКАТА ДЕБЕЛИНА

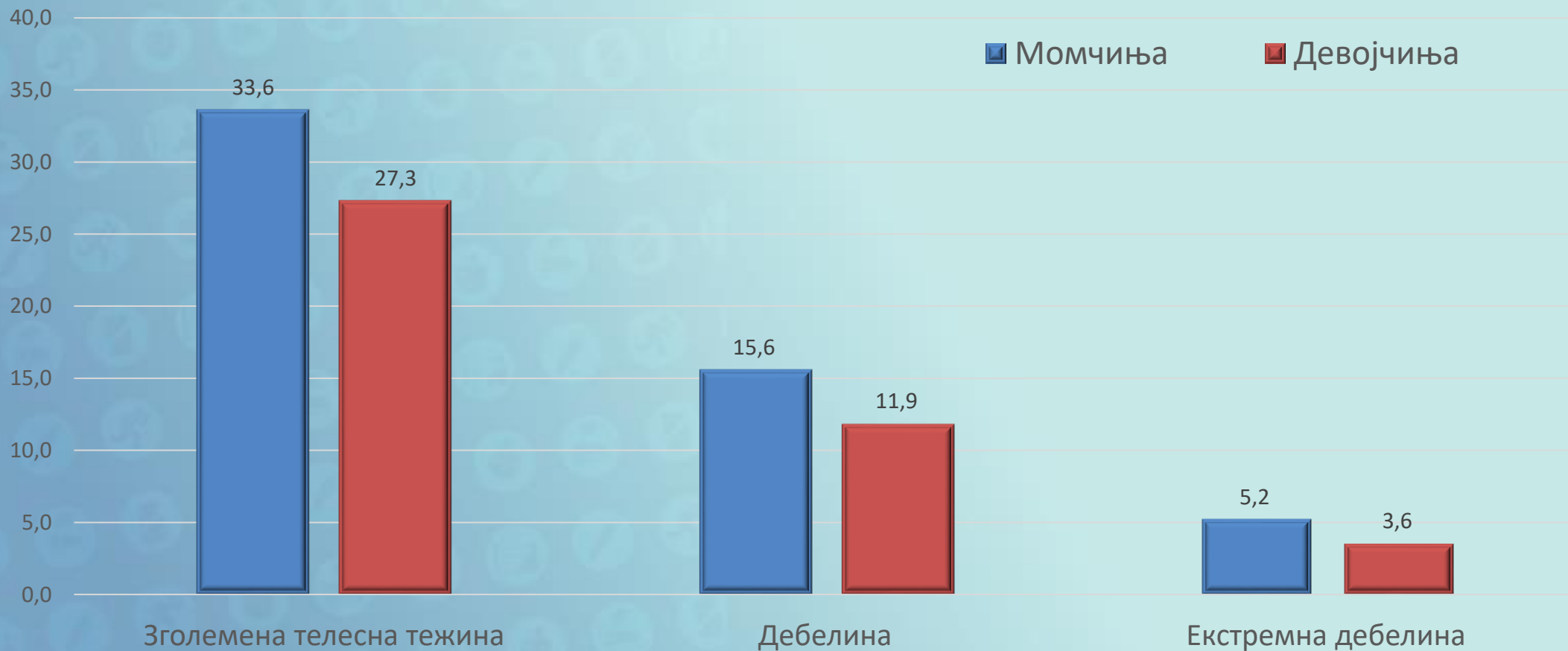

COSI – Северна Македонија

- Иницијативата за следење на дебелината кај децата (COSI) е систем воспоставен од СЗО кој повеќе од 10 години обезбедува квалитетни податоци за информирање на креаторите на здравствени политики за одговор и контрола на дебелината кај децата
- Петтиот круг на COSI во Северна Македонија беше спроведен од Институтот и Центрите за јавно здравје, во периодот од октомври до декември 2022 година
- Вклучени беа 2683 деца, ученици во второ одделение од 111 основни училишта низ државата, обезбедувајќи национално репрезентативен примерок за процена на трендовите на дебелина кај децата, преку стандардизирани антропометриски мерења и процедури

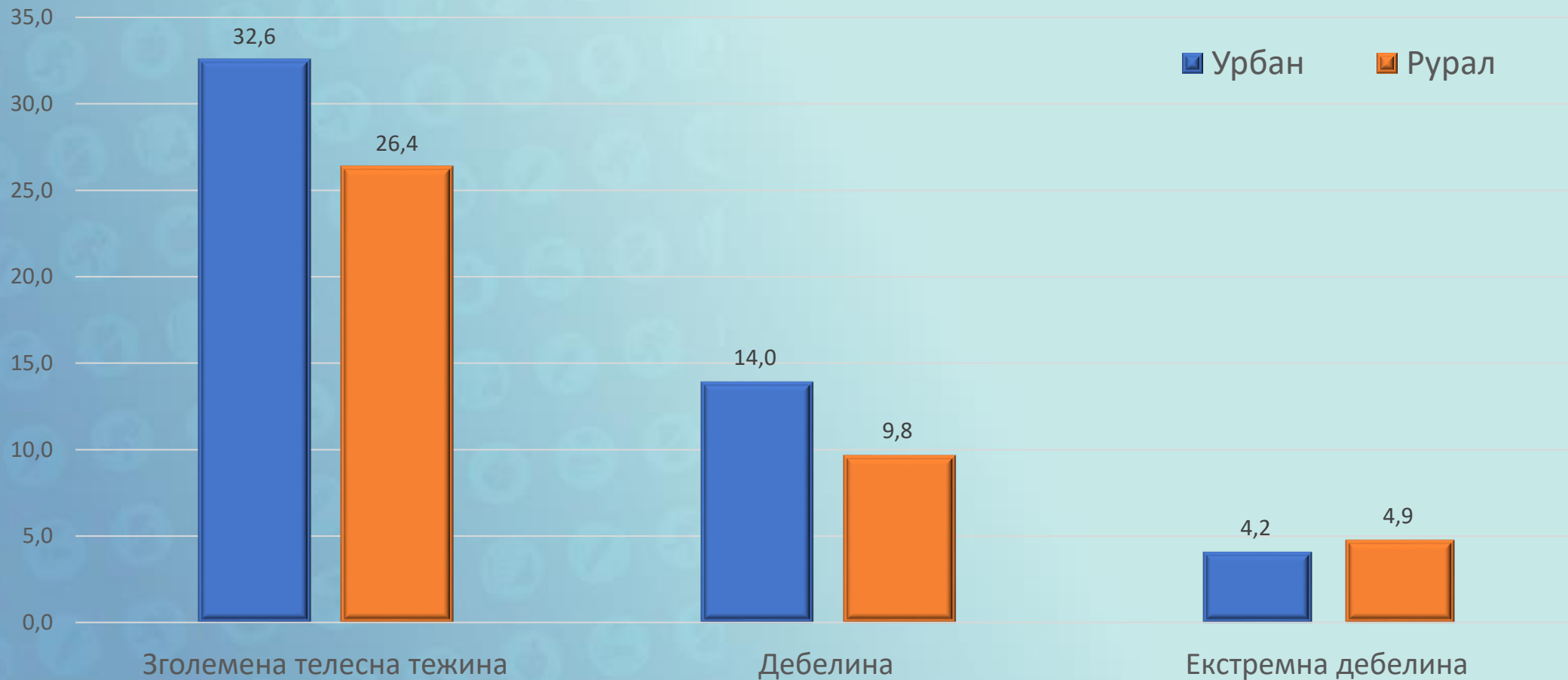

Превалценца (%) на зголемена телесна тежина и дебелина кај децата (6-9 години) според пол

Превалценца (%) на зголемена телесна тежина и дебелина според степенот на урбанизација на местото на живеење на децата

Детерминанти на дебелина кај децата: навики во исхраната

Индикатори на навиките во исхраната, преваленца (%)

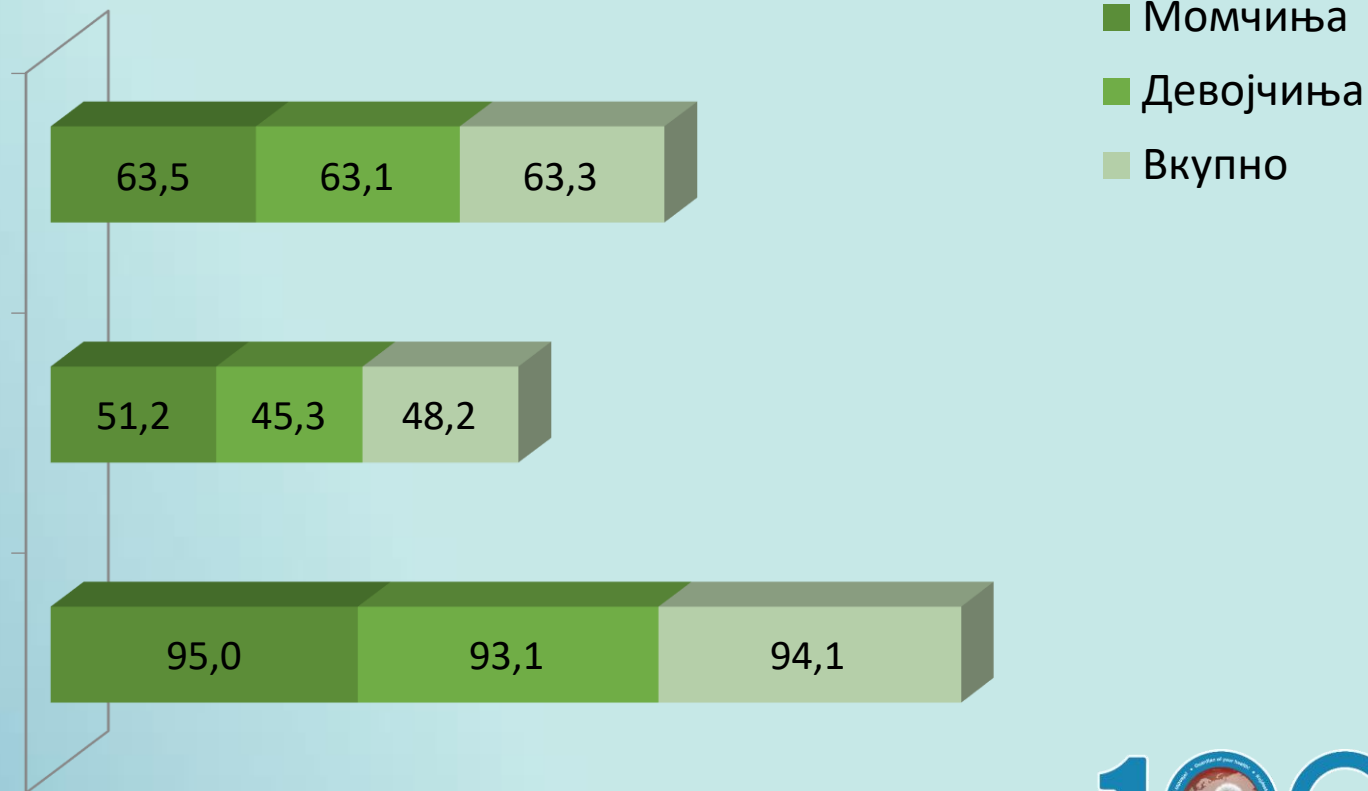
Детерминанти на дебелината кај децата: физичка активност

Индикатори на физичка активност, преваленца (%)

Одење до и од училиште пеш, со велосипед или скутер без мотор

Спортување/ вежбање/танцување > 2 часа неделно

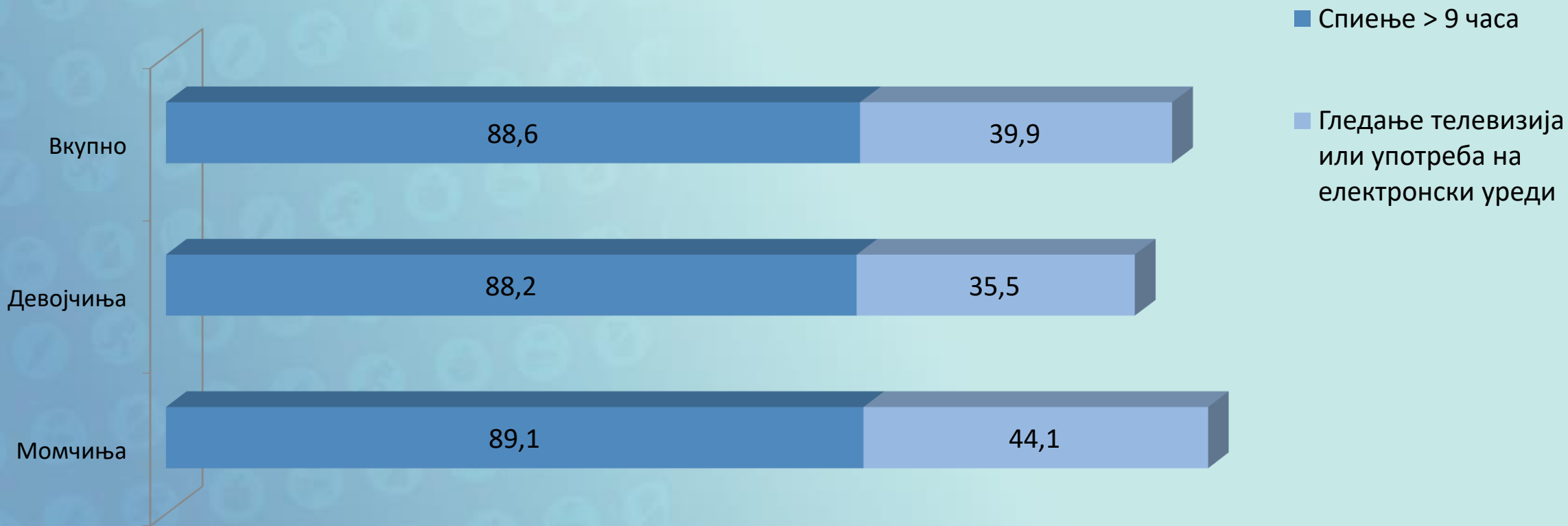
Физичка активност со умерен до висок интензитет >1 час дневно

Детерминанти на дебелината кај децата: седентарно однесување и спиење

Седентарно однесување и спиење, преваленца (%)

Детерминанти на дебелината кај децата: индикатори на седентарно однесување и спиење

- Значаен фактор за овие навики се семејните приходи, односно децата кои живеат во семејства со пониски приходи поминуваат повеќе време пред екраните
- Најголемиот број на деца имаат непрекинат сон од 9 часа, а значаен фактор кој влијае на оваа навика е работниот статус на родителите/старателите

Нивото на образование на родителите е значајна детерминанта

Навиките за исхрана кај децата според нивото на образование на родителите, преваленца (%)

Физичка активност и седентарно однесување кај децата според нивото на образование на родителите, преваленца (%)

Индикатори за училишната средина поврзани со храна

Индикатори за училишната средина поврзана со храна	Во училишта вкупно (%)	Во училишта во урбана средина (%)	Во училишта во рурална средина (%)
Настава за исхрана	93,6	92,6	95,1
Менза	24,5	34,8	7,3
Кафетерија	27,5	32,4	19,5
Машини од кои се продава храна	30,3	42,0	10,0
Рекламирање на нездрава храна и пијалаци	50,0	54,4	42,5

Достапност на одредена храна и пијалаци во училиштата

Храна и пијалаци	Во училишта вкупно (%)	Во училишта во урбана средина (%)	Во училишта во рурална средина (%)
Овошје	19,5	25,0	9,7
Зеленчук	15,3	18,5	9,7
Млеко и млечни производи	37,5	49,1	16,1
Блага ужинка	31,9	37,3	21,9
Солена ужинка	38,5	44,1	28,1
Вода	76,8	81,3	68,6
Чај без додаден шеќер	42,5	52,5	21,4
Овошен сок без додаден шеќер	31,0	35,1	23,3
Овошен сок со додаден шеќер	38,2	44,1	26,7
Газирани пијалаци со додаден шеќер	33,0	40,0	19,4
Млеко со вкус со додаден шеќер	30,2	34,5	22,6
Топли пијалаци со додаден шеќер	34,8	44,3	14,3